

ØKONOMI- OG ERHVERVS MINISTERIET

Økonomisk Analyse

Konkurser i dansk erhvervsliv

NR. 4
28. juni 2011

Konkurser i dansk erhvervsliv

Under den økonomiske krise steg antallet af konkurser markant. I 2009 gik 5.710 virksomheder konkurs mod 2-3.000 virksomheder i årene forud. Godt 40 pct. af de konkurserklærede virksomheder i 2009 havde dog ingen beskæftigelse i de forudgående fem år. Virksomhederne havde tilsammen knap 31.000 beskæftigede og en årlig værdiskabelse på 13 mia. kr. inden konkursen. Det svarer til omkring 1½ pct. af beskæftigelsen og værdiskabelsen i den private sektor.

En ny analyse viser, at unge virksomheder har større sandsynlighed for at gå konkurs end andre virksomheder. Det kan fx skyldes, at forretningskonceptet er nyt og viser sig ikke at være konkurrencedygtigt, eller at yngre virksomheder sjældent har en stor egenkapital og derfor er mindre modstandsdygtige over for tilbageslag. Analysen viser også, at virksomheder med lav produktivitet har større sandsynlighed for at gå konkurs end andre virksomheder, mens branchetilhørsforhold kun spiller en beskeden rolle.

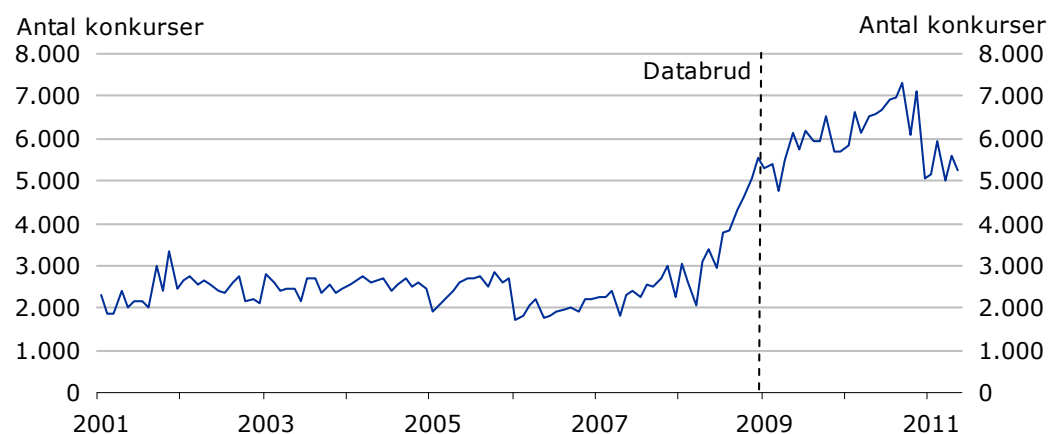
I denne analyse belyses konkurserne i dansk erhvervsliv, herunder de faktorer, der påvirker sandsynligheden for, at en virksomhed går konkurs.

Antallet af konkurser toppede i 2010

I forlængelse af den finansielle krise steg antallet af konkurser markant. Fra et årligt niveau på omkring 2-3.000 konkurser i årene op til krisen steg antallet af konkurser til ca. 5.700 i 2009 og knap 6.500 i 2010. Antallet af konkurser har været aftagende siden efteråret 2010, jf. figur 1.

Figur 1

Månedlige konkurstal opregnet til årsniveau, januar 2001 til maj 2011

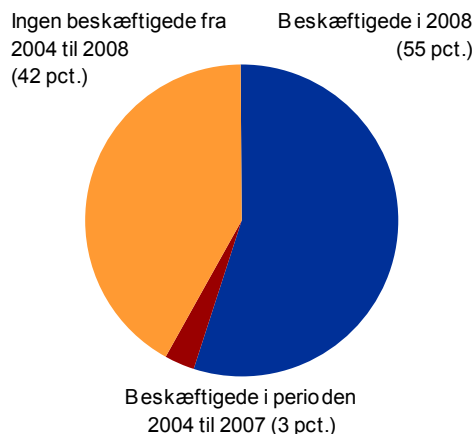

Anm.: Sæsonkorrigerede tal. Der er databrud i januar 2009, da konkursstatistikken herefter er baseret på registerdata. Tidligere var statistikken baseret på optælling. Efter overgangen til registerdata omfatter statistikken kun virksomhedskonkurser. Tidligere omfattede statistikken både personlige konkurser og virksomhedskonkurser, hvilket omfatter i alt 5.913 konkurser i 2009. Kilde: Danmarks Statistik, Statistikbanken.

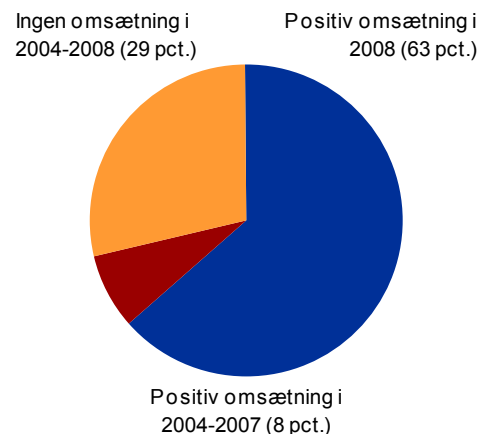
Ingen aktivitet i mange af virksomhederne, der går konkurs

En del af de virksomheder, der går konkurs, har ingen aktivitet. Lidt over 40 pct. af de konkurserklærede virksomheder i 2009 havde ingen registreret beskæftigelse i perioden 2004 til 2008, og knap 30 pct. havde ingen omsætning, jf. figur 2 og figur 3.

Figur 2
Konkurserklærede virksomheder i 2009 med beskæftigelse

Figur 3
Konkurserklærede virksomheder i 2009 med omsætning

Anm.: Andel af konkurserklærede virksomheder i 2009, der havde en positiv beskæftigelse henholdsvis omsætning i 2008 eller i mindst et af årene 2004-2007 (Firmastatistikken). Virksomheder uden en registreret beskæftigelse kan godt have en positiv omsætning og omvendt.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af en samkøring af Danmarks Statistiks Konkursstatistik samt virksomhedsdatabasen.

En fjerdedel af de virksomheder, der gik konkurs i 2009, har hverken haft positiv beskæftigelse eller omsætning i 2004 til 2008. Analysen herefter tager afsæt i de konkurserklærede virksomheder i 2009, som var aktive i årene før, de gik konkurs. Det drejer sig om 4.311 virksomheder, jf. boks 1.

Boks 1

Kort om konkurser og datagrundlag

5.710 virksomheder blev erklæret konkurs i 2009, jf. Danmarks Statistiks konkursstatistik. Statistikken omfatter virksomhedskonkurser, dvs. konkurser, som vedrører et cvr-nummer.

4.311 af de virksomheder, der gik konkurs i 2009, kan findes i Danmarks Statistiks Firmastatistik i mindst et af årene 2004 til 2008, heraf 3.815 virksomheder i 2008. Firmastatistikken omfatter alle danske virksomheder (cvr-numre), der har haft aktivitet over en bagatelgrænse. Bagatelgrænsen er beskæftigelse på mindst ½ årsværk og/eller omsætning over en vis størrelse afhængig af branchen.

Størrelse, branche og aktivitet

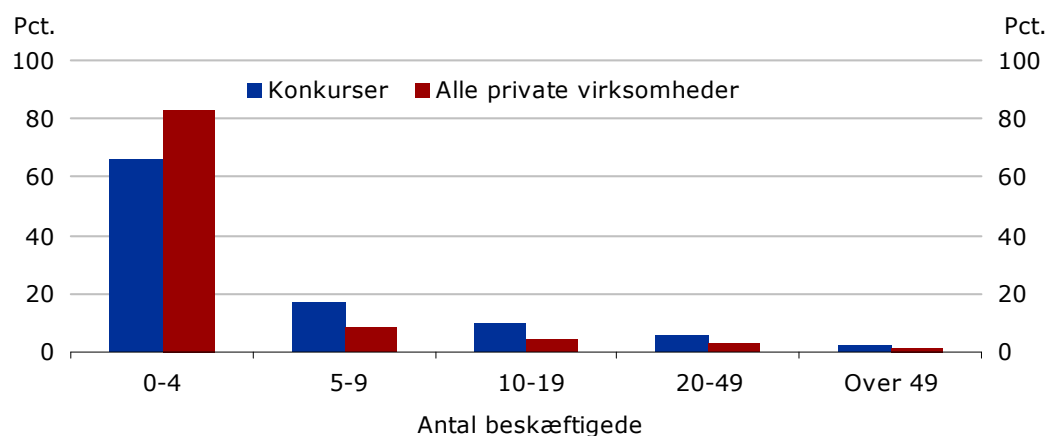
Gruppen af virksomheder, der går konkurs, adskiller sig i en vis grad fra øvrige virksomheder målt på karakteristika som antal ansatte, branchetilhørsforhold og værdiskabelse pr. ansat.

Konkurserne berører især små virksomheder ...

Hovedparten af konkurserne sker blandt små virksomheder. 65 pct. af de konkurserklærede virksomheder i 2009 havde færre end 5 beskæftigede. Sammenholdt med alle private virksomheder er virksomheder med 5 til 49 beskæftigede overrepræsenteret blandt de konkurserklærede, jf. figur 4.

Figur 4

Fordeling af virksomheder efter størrelse, 2008

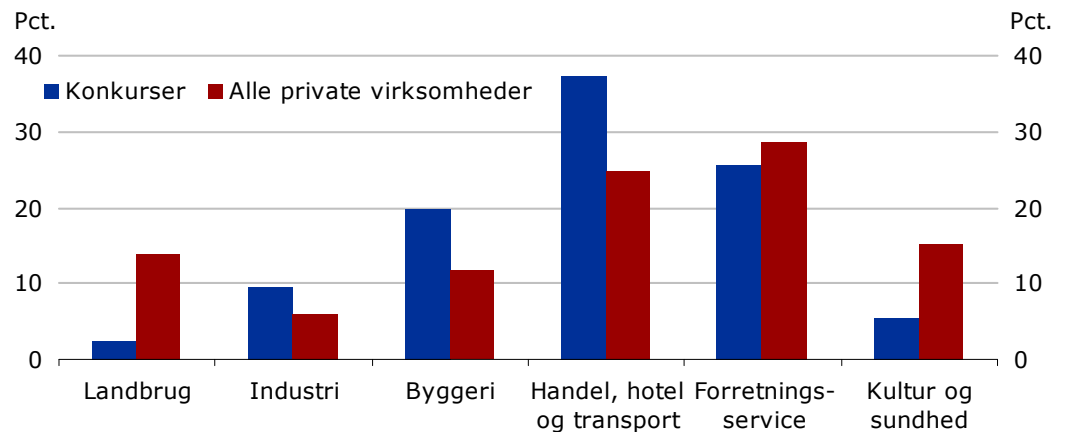
Anm.: Konkurserklærede virksomheder i 2009, som indgik i Firmastatistikken i mindst et af årene 2004-2008, jf. boks 1. For de konkurserklærede virksomheder anvendes de senest tilgængelige oplysninger. "Alle private virksomheder" er privatejede virksomheder i Firmastatistikken i 2008.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af en samkøring af Danmarks Statistiks Konkursstatistik samt virksomhedsdatabasen.

... og virksomheder inden for byggeriet, handel, hotel mv. ...

Byggeriet er den branche, der er mest overrepræsenteret blandt de konkurserklærede virksomheder i forhold til branchefordelingen af alle private virksomheder. Der er også relativt mange konkurserklærede virksomheder inden for industri, handel, transport samt hotel- og restaurationsbranchen. Omvendt er der forholdsvis få konkurser inden for forretningservice, jf. figur 5.

Figur 5
Fordeling af virksomheder efter branche, 2008

Anm.: Se anmærkning til figur 1. "Landbrug" omfatter også fiskeri, råstofdudvinding samt energi- og vandforsyning. "Handel, hotel og transport" omfatter også restaurationsbranchen. "Forretnings-service" omfatter også den finansielle sektor og ejendomsbranchen.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af en samkøring af Danmarks Statistiks Konkursstatistik samt virksomhedsdatabasen.

... og 1½ pct. af beskæftigelsen

De virksomheder, som gik konkurs i 2009, havde knap 31.000 beskæftigede og en værdiskabelse på 13 mia. kr. Arbejdsproduktiviteten var relativt lav og udgjorde kun 75 pct. af en gennemsnitlig virksomhed, jf. tabel 1.

Tabel 1
Beskæftigelse og værditilvækst i konkursramte virksomheder, 2008

	Antal virksomheder	Værdiskabelse (mia. kr.)	Beskæftigelse (fuldtidspers.)	Produktivitetsindeks (alle=100)
Alle private virksomheder	311.265	908	1.856.000	100
- heraf konkurs i 2009	4.311	13	30.900	75

Anm.: Se anm. til figur 1. Oplysninger om værdiskabelse er omregnet til 2008-niveau for de virksomheder, der ikke optræder i Firmastatistikken i 2008. Produktivitetsindekset er beregnet ved hjælp af den gennemsnitlige værdiskabelse pr. beskæftiget for virksomheder med positiv beskæftigelse og oplysninger om værdiskabelse.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af en samkøring af Danmarks Statistiks Konkursstatistik samt virksomhedsdatabasen.

Hvilke karakteristika øger sandsynligheden for at gå konkurs?

Der er ofte en indbyrdes sammenhæng mellem forskellige karakteristika ved en virksomhed, herunder antal ansatte, branche, alder og produktivetsniveau. Fx er der forholdsvis mange små virksomheder inden for byggeriet, hvilket kan være en del af forklaringen på, at relativt mange virksomheder i byggeriet går konkurs.

Branche påvirker ikke sandsynligheden for konkurs

Der er derfor gennemført en statistisk analyse, der tager højde for sådanne indbyrdes sammenhænge. Derved isoleres de enkelte karakteristikas betydning for sandsynligheden for, at en virksomhed går konkurs.

Analysen viser, at følgende tre karakteristika øger sandsynligheden for at gå konkurs:

- Ung virksomhed
- Lav produktivitet (værditilvækst pr. ansat)
- 10-49 beskæftigede

Analysen viser desuden, at branchetilørsforhold kun påvirker sandsynligheden for at gå konkurs i begrænset omfang, når der tages højde for andre forhold.

Unge virksomheder, ...

Når unge virksomheder – alt andet lige – har større sandsynlighed for at gå konkurs, kan det blandt andet afspejle, at forretningskonceptet viser sig ikke at være konkurrencedygtigt. Unge virksomheder har desuden sjældent en stor egenkapital og kan derfor have vanskeligt ved at modstå dårlige tider eller komme igennem efter en svær begyndelse.

... lavproduktive virksomheder ...

Også virksomheder med lav produktivitet har en større sandsynlighed for at gå konkurs. Det giver god mening, da lavproduktive virksomheder har vanskeligt ved at gøre sig gældende i konkurrence med højproduktive virksomheder.

... og virksomheder med 10-50 ansatte har størst sandsynlighed for at gå konkurs

Endvidere har virksomheder med 10-49 beskæftigede en større sandsynlighed for at gå konkurs. Det kan bl.a. skyldes, at det er virksomheder, hvor væksten i høj grad er lånefinansieret. En anden mulig forklaring er, at modellen ikke fanger alle de indbyrdes sammenhænge mellem virksomhedernes karakteristika.

Den statistiske analyse, der ligger til grund for resultatet, er nærmere beskrevet i boks 2.

Boks 2

Kort om den statistisk analyse - sådan har vi gjort

Udgangspunktet for den statistiske analyse er Danmarks Statistiks regnskabsstatistik for 2008. Da en konkurs er en virksomhedsspecifik hændelse, der afhænger af den enkelte virksomheds faktiske præstationer, er der kun medtaget virksomheder, hvor der foreligger faktiske regnskabsoplysninger indberettet af virksomhederne (spørgeskemaer) eller af SKAT. Det drejer sig om knap 83.000 virksomheder i 2008, hvoraf 733 gik konkurs i 2009.

Sandsynligheden for at gå konkurs er estimeret ved hjælp af en probitmodel med antal beskæftigede, branche, alder og arbejdsproduktivitet som forklarende variable. Resultatet af analysen er vist i tabellen nedenfor. Tabellen viser ændringen i sandsynligheden for at gå konkurs i forhold til en valgt referencevirksomhed, når man ændrer på et karakteristikum ad gangen. Fx er sandsynligheden for at gå konkurs – alt andet lige – 1,5 pct. point højere for virksomheder under 2 år end virksomheder mellem 2 og 10 år.

(Boks 2 fortsætter på næste side)

Isoleret betydning for at gå konkurs

	Mersandsynlighed for at gå i konkurs i forhold til referencevirksomhed (procentpoint)
<i>Størrelse</i>	
- 1-9 beskæftigede	-0,8*
- 10-49 beskæftigede	-
- Over 49 beskæftigede	-0,5*
<i>Branche</i>	
- Industri	0,6*
- Bygge og anlæg	0,2
- Handel, hotel og restauration	-
- Transport, post og tele	0,1
- Finansiering og forretningsservice	0,2
- Personlige tjenester	0,0
<i>Alder</i>	
- Under 2 år	1,4*
- 2-10 år	-
- Over 10 år	-0,5*
<i>Arbejdsproduktivitet</i>	
- Lav	1,2*
- Middel	-
- Høj	-0,2*

Anm.: Referencevirksomheden er en virksomhed inden for handel, hotel- eller restaurationsbranchen med 10-49 beskæftigede. Virksomheden har eksisteret mellem 2 og 10 år og har en middel produktivitet. Konkursandsynligheden for referencevirksomheden er 1,3 pct. Tabellen viser de isolerede mersandsynligheder. En virksomhed med lav produktivitet har en arbejdsproduktivitet på højst 90 pct. af gennemsnittet. En virksomhed med høj produktivitet har en arbejdsproduktivitet, der er mindst 10 pct. højere end gennemsnittet. * betyder, at probitestimaterne er signifikante på 1 procentniveau. Ingen af de øvrige estimater er signifikante på 5 procentniveau.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af en samkøring af Danmarks Statistiks Konkursstatistik samt virksomhedsdatabasen.